

punkt og det Standpunkt, der blev det sejrende, altsaa det Standpunkt, som Kultusministeriet endte med at støtte sig til, vare saadanne, at Magistraten øjensynlig havde fuldstændig Ret. Det drejede sig om to kristianshavnske Kirker, Ligning til en Reparation af Frelserens Kirke og Ligning til, hvad man kalder en Reparation af den saakaldte Kristianskirke. For Frelserens Kirkes Vedkommende er Forholdet jo det, at her er et meget fattigt Sogn belemret med en ganske overordentlig stor monumental Pragtbygning. Bygningen ligger saa afsides, endogsaa for gamle Kjøbenhavnerne, at der er saare faa af os, der have et fuldstændigt tydeligt Billede af, hvor stor denne Kirke er. I Virkeligheden er den saa stor, at Arkitekter have fortalt mig, at den, opført til Nutidens Priser paa Bygningsmaterialier og Arbejdskraft, vilde komme op paa Millioner i Udgift. En saadan Kirke hører til dem, hvis Vedligeholdelse man ikke overlader Menighederne alene at varetage, men hvor man dels stræber efter at bevæge meget velhavende kirkelig interesserede Medborgere til at tage Udgiften paa sig, dels lader Staten træde til, hvad der er naturligt, naar det drejer sig om et stort nationalt Monument. Imidlertid indrømmer jeg, at med Hensyn til Frelserens Kirke kan Forholdet omtvistes, og det maa jo navnlig erkendes, at der tidligere har været almindelig Ligning med Hensyn til denne Kirke. Men endnu en hel Del mere betænkelig synes jeg, at Sagen stiller sig med Hensyn til den saakaldte Kristianskirke, som før hed Frederikskirke og endnu tidligere var den tyske Garnisons Kirke. Der var der nemlig et gammelt Skur af en tidligere Kirkebygning, hvis Anvendelse til kirkelig Brug forlængst var ophørt, fordi Menigheden var svunden ind til ingen Verdens Ting. Saa er der pludselig nogle Folk paa Kristianshavn, som mene, at nu er der stærk Trang til ny Kirker derude, uagtet man havde den ganske overordentlig store Frelserens Kirke, og dette fik den tidligere Kultusministers Tilslutning. Man laver et nyt Sogn, og saa siger man, det er nu en Kirke, og den tage vi nu i Brug, og saa foreslaar man at anvende en almindelig Kirkeligning, hvortil man desværre ogsaa har faaet den nuværende Kultusministers Tilslutning. Naar det nu bemærkes, at det udtrykkelig hedder i Loven, at Ligning i Henhold til § 1 ikke kan foretages til Dækning af Omkostninger ved Nybygninger, kan jeg ikke nægte, at man saa i hvert Fald er kommen betænkelig

near ved at anvende denne Ligning, til det, som det udtrykkelig var uhjemlet at anvende den til. Grænsen imellem en Hovedreparation og Nybygning er jo meget omtvistelig. Men man kan jo ved at lægge lidt til og atter lidt til og saa lidt til endnu komme til ganske at udviske Grænsen. Og jeg vil tillade mig f. Eks. at spørge om, hvorvidt man vilde have anset dette at gøre Marmorkirkens Ruin færdig til en Sognekirke som et Formaal, der vilde have kunnet været omfattet af en Ligning i Henhold til Loven, som udtrykkelig forbød at anvende en Ligning til Nybygning af Kirker. Jeg skal endnu kun tilføje, at Anvendelsen af den tidligere Frederikskirke som ny Sognekirke under Navn af Kristianskirken, Dannelsen af det ny Sogn ligger forud for den nuværende Kultusministers Tid. Han har ingen Lod haft deri. Og jeg tvivler ikke om, at han ikke vilde have givet sit Minde dertil. Jeg indrømmer altsaa, at han er kommen i en vanskelig Stilling derved, at man ret vilkaarlig har skabt denne Tilstand ude paa Christianshavn og nu skal tilvejebringe Midlerne dertil. Men det forekommer mig, at man efter Kjøbenhavns Magistrats Hensetting, og saaledes som Situationen — skabt ved den ensidige Statsakt — nu en Gang forelaa, i det mindste burde have gjort Forsøg paa at opnaa Rigsdagens Tilslutning til at faa disse Udgifter dækkede ved Statsmidler.

Jeg beklager, at dette Moment er kommet ind i Sagen, fordi det fordunkler den naturlige og simple Stilling, som Rigsdagen ellers — det forekommer mig utvivlsomt — bør tage over for det foreliggende Forslag, i det mindste efter dets almindelige Tendens, nemlig ligesom i Fjor at give Forslagets Tanke sin Tilslutning. Det er umuligt at sige, at de, der høre til Folkekirken, nu kunne unddrage sig deres Pligt til at deltage i Vedligeholdelsen af de kirkelige Bygninger, saa snart man ikke er i Stand til at paavise andre Midler, ved hvilke denne Vedligeholdelse kan finde Sted. Og det folkekirkelige Samfunds Medlemmer ere paa dette Punkt ikke stillede anderledes end andre anerkendte eller ikke anerkendte Trossamfund i saa Henseende. Disse maa, naar de ville blive ved at høre til deres Trossamfund, bidrage til disses kirkelige Bygninger og øvrige kirkelige Formaal. Og det er vist ganske utvivlsomt, at de Udgifter, som disse Medlemmer af særskilte Trossamfund have hertil, langt overstige dem, som hvile paa de kjøbenhavnske folke-